

NOVELA ZÁKONA O ÚČTOVNÍCTVE A KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

Amendment to the Act on Accounting and consolidated financial statements

Branislav Parajka

Prijatie zákona č. 198/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prinieslo niekoľko zmien aj v konsolidovanej účtovnej závierke. Povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku má iba materská účtovná jednotka, avšak definícia materskej účtovnej jednotky sa zmenila nasledovne (§22, ods.3):

Materskou účtovnou jednotkou sa na účely tohto zákona rozumie účtovná jednotka, ktorá je obchodnou spoločnosťou, štátnym podnikom, družstvom alebo účtovnou jednotkou verejnej správy, ktorá v inej účtovnej jednotke, ktorá je obchodnou spoločnosťou,

- a) má väčšinu hlasovacích práv v účtovnej jednotke alebo
- b) má právo vymenúvať alebo odvolávať väčšinu členov štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu účtovnej jednotky a súčasne je jej spoločníkom alebo jej akcionárom, alebo
- c) má právo ovládať účtovnú jednotku, ktorej je spoločníkom alebo akcionárom na základe dohody uzavretej s touto účtovnou jednotkou alebo na základe spoločenskej zmluvy alebo stanov tejto účtovnej jednotky, ak to umožňuje právo štátu, ktorým sa riadi táto účtovná jednotka, alebo
- d) je spoločníkom alebo akcionárom účtovnej jednotky a väčšina členov štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu účtovnej jednotky vykonávajúci svoju funkciu v priebehu účtovného obdobia a v bezprostredne predchádzajúcom účtovnom období až do zostavenia konsolidovanej účtovnej závierky bola vymenovaná výlučne prostredníctvom výkonu hlasovacích práv spoločníka alebo akcionára, ktorý je materskou účtovnou jednotkou, alebo
- e) je spoločníkom alebo akcionárom a na základe dohody s inými jej spoločníkmi alebo akcionármi má väčšinu hlasovacích práv.

Zákon pripúšťa oslobodenia od povinnosti zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku v zmysle Siedmej smernice Rady EÚ, a to:

oslobodenie na medzistupňoch skupiny (§22 ods. 8 a 9): Na materskú účtovnú jednotku, ktorá je zároveň dcérskou účtovnou jednotkou a jej materská účtovná jednotka podlieha právu niektorého členského štátu Európskej únie, sa nevzťahuje povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a konsolidovanú výročnú správu (ďalej len oslobodenie), ak jej materská účtovná jednotka má:

- a) všetky akcie alebo podiely dcérskej účtovnej jednotky, alebo
- b) najmenej 90 % akcií alebo podielov dcérskej účtovnej jednotky a ostatní akcionári alebo spoločníci tejto účtovnej jednotky súhlasili s oslobodením.

neprekročenie veľkostných kritérií (§22 ods. 10): Povinnosť zostaviť konsolidovanú účtovnú závierku a konsolidovanú výročnú správu má materská účtovná jednotka v nasledujúcom účtovnom období, ak podľa údajov z posledných individuálnych účtovných závierok materskej účtovnej jednotky a individuálnych účtovných závierok jej dcérske účtovné jednotky na všetkých úrovniach konsolidácie v každom z dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach boli splnené aspoň dve z týchto podmienok:

- a) celková suma majetku materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek je väčšia ako 350 000 000 Sk (netto),
- b) čistý obrat materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek je vyšší ako 700 000 000 Sk, pričom čistým obratom na tento účel sú tržby z predaja výrobkov, tovarov a z poskytovania služieb,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek za účtovné obdobie presiahol 250.

Konsolidovaná účtovná závierka sa zostavuje podľa metód a zásad ustanovenými v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1606/2002 z 19. júla 2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem, ktorým sa vybraným účtovným jednotkám stanovila povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku podľa IAS/IFRS. Vzhľadom na odlišnosť stanovenia povinnosti zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku ako aj oslobodenia od tejto povinnosti medzi zákonom 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov, a IAS/IFRS, vysvetlivky k nariadeniu č. 1606/2002 umožňujú, aby povinnosť zostavovať konsolidovanú účtovnú závierku ako aj oslobodenie od tejto povinnosti bolo v národnej úprave definované odlišne od IAS/IFRS, avšak musí byť v súlade so Siedmou smernicou EÚ, pričom postupy a metódy konsolidácie sa musia vykonať podľa príslušných metód a zásad uvedených v IAS/IFRS.

V novele zákona o účtovníctve sa v §22a vymedzuje konsolidovaná účtovná závierka účtovnej jednotky verejnej správy, konsolidovaná účtovná závierka ústrednej správy a súhrnná účtovná závierka verejnej správy po prvýkrát. Vzhľadom na to, že štandardy IAS/IFRS sa v prevažnej miere vzťahujú len na podnikateľské účtovné jednotky, sa konsolidované účtovné závierky účtovných jednotiek verejnej správy, konsolidovaná účtovná závierka ústrednej správy a súhrnná účtovná závierka verejnej správy budú zostavovať podľa metód a zásad konsolidácie upravených opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky (§4, ods.2).

Účinnosť ustanovení §22a týkajúcich sa konsolidovanej účtovnej závierky účtovnej jednotky verejnej správy, konsolidovanej účtovnej závierky ústrednej správy a súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy je od 1. januára 2009.

Tento príspevok vznikol za podpory grantu IGPM č. 2317110/06 - Analýza informácií z účtovníctva pre potreby hodnotenia úrovne hospodárskych procesov v krajinách EÚ.

Abstrakt

Novelizácia zákona o účtovníctve priniesla aj zmeny týkajúce sa konsolidovanej účtovnej závierky. Zavádza sa požiadavka na zostavovanie konsolidovanej účtovnej závierky účtovnými jednotkami verejnej správy ako aj súhrnnej účtovnej závierky verejnej správy. Konsolidovaná účtovná závierka účtovných jednotiek verejnej správy sa bude zostavovať na rozdiel od podnikateľských účtovných jednotiek podľa metód a zásad konsolidácie upravených opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky. Cieľom príspevku je prezentovať zmeny v novelizovanom zákone o účtovníctve zákonom č. 198/2007 Z.z..

Kľúčová slova: konsolidovaná účtovná závierka, materská účtovná jednotka

Summary

Amendments to Act on Accounting brought some changes into consolidated financial statements. It introduced requirements of preparation consolidated financial statements by public sector accounting entities. Consolidated financial statements of these entities will be prepared differently

from other accounting entities, according to the methods and procedures of consolidation details by the Ministry of Finance of the Slovak Republic. The aim of this paper is to present changes caused by the amendment to the Act on Accounting.

Key words: consolidated financial statements, parent accounting entity

JEL klasifikácia: K29, M40, M41

Použitá literatúra

- [1] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
- [2] Siedma smernica Rady 83/349/EEC z 13. júna 1983 o konsolidovanej účtovnej závierke, v znení neskorších úprav
- [3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 o uplatňovaní medzinárodných účtovných noriem
- [4] Nariadenie č. 1725/2003 o prijatí určitých medzinárodných účtovných noriem v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 1606/2002
- [5] Vysvetlivky k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady č. 1606/2002, Európska komisia, 2003
- [6] Medzinárodné účtovné štandardy IAS/IFRS

Kontakt

Branislav Parajka, Ing., Katedra účtovníctva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 775, cvika.ucto@centrum.sk